

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060108

DOM
2012-07-03
Stockholm

Mål nr
P 3937-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-01-16 i mål nr P 3095-11, se bilaga A

KLAGANDE

1. J L

2. H N

Ombud för 1 och 2: advokaten J H

MOTPART

Byggnadsnämnden i Varbergs kommun
432 80 Varberg

SAKEN

Föreläggande vid vite på fastigheten X i Varbergs kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på så sätt att den förelagda åtgärden ska vara utförd senast sex månader från dagen för denna dom.

Dok.Id 1022989

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

J L och H N har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen dels beviljar bygglov i enlighet med ansökan om ändring av bygglov, dels upphäver föreläggandet att ta bort tillkommet utrymme under huset så att byggnationen följer beviljat bygglov samt upphäver förpliktelsen att utge vite om 25 000 kronor vardera för det fall föreläggandet inte följs.

Mark- och miljööverdomstolen beslutade den 1 juni 2012 att meddela prövningstillstånd endast avseende frågan om tidpunkt för fullgörande enligt föreläggandet. Mark- och miljööverdomstolen meddelade inte prövningstillstånd avseende målet i övrigt. Mark- och miljödomstolens avgörande står därför fast i dessa delar.

Byggnadsnämnden i Varbergs kommun har beretts tillfälle att yttra sig.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har i sin dom inte knutit tidpunkten för fullgörande enligt föreläggandet till den tidpunkt då föreläggandet vinner laga kraft utan beslutat att den förelagda åtgärden ska vara utförd senast sex månader från dagen för dom, dvs. senast den 16 juli 2012. Med hänsyn härtill bör tidpunkten ändras så att den förelagda åtgärden ska vara utförd senast sex månader från dagen för Mark- och miljööverdomstolens dom, vilken vinner laga kraft omedelbart.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv, Rose Thorsén och Vibeke Sylten, referent, samt tekniska rådet Maria Lotz. Domen är enhällig.

Föredragande har varit Aurora Hanhisalo.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-01-16
meddelad i
Vänernsbor

Mål nr P 3095-11

KLAGANDE

1. J L

2. H N

Ombud för båda: Advokat J H

MOTPART

Byggnadsnämnden i Varbergs kommun
432 80 Varberg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Hallands län beslut 2011-07-22 i ärende nr 403-293-11, se bilaga 1

SAKEN

Ändring i bygglov och föreläggande på fastigheten X i
Varbergs kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar länsstyrelsens beslut endast på så sätt att den
förelagda åtgärden ska vara utförd senast sex månader från dagen för denna dom. I
övrigt avslås överklagandet.

Dok.Id 187526

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsbor	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 09:00-16:00

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Varbergs kommun beslutade den 11 november 2011 att avslå H Ns och J Ls ansökan om ändring av bygglov för utförande av källarutrymme inom fastigheten X i Varbergs kommun.

Nämnden beslutade samtidigt att påföra fastighetsägarna byggnadsavgift om 8 704 kr samt att förelägga dem att borttaga tillkommen källare så att byggnationen följer befintligt bygglov. De förbjöds vidare att – i det fall källaren borttogs – åter utföra åtgärden inom berört område. Föreläggandet och förbudet förenades med löpande viten om vardera 25 000 kr för varje tremånadersperiod som verksamheten pågår.

Sedan H N och J F överklagat nämndens beslut, beslutade

länsstyrelsen den 22 juli 2011 att upphäva beslutet om byggnadsavgift och att återförvisa ärendet i den delen till nämnden. Länsstyrelsen förlängde vidare fullgörandetiden för föreläggandet att ta bort källaren till sex månader efter delfäendet av länsstyrelsens beslut. Överklagandet i övrigt avslogs.

YRKANDEN M.M.

H N och J F har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att mark- och miljödomstolen dels beviljar bygglov i enlighet med ansökan om ändring av bygglov, dels upphäver föreläggandet att ta bort tillkommen källare så att byggnationen följer beviljat bygglov och dels upphäver förpliktelsen att utge vite om föreläggandet inte följs.

Klagandena har i huvudsak anfört följande. Gällande detaljplan anger ”endast källarlösa hus”. Vare sig plankartan, planbeskrivningen eller genomförandebeskrivningen definierar begreppet ”källarlösa hus”. Klagandena har frågat tjänstemän på byggnadsnämnden vad som menas med planbestämmelsen och hur källarlösa hus ska definieras utan att få något besked. Kommunen har tidigare beviljat bygglov för en fastighet som omfattas av samma detaljplan avseende ett utrymme om 1,90 meter under befintlig byggnad (förråd). Man har i praxis jämställt begreppen källare, källarvåning och källarplan. Av 9 § 1 och 3 styckena i plan- och byggförordningen (PBF) framgår att som våning räknas källare om golvet ovansida i våningen närmast ovanför ligger mer än 1,5 meter över markens medelnivå invid byggnaden. I TNC95 (Plan- och byggtermer 1994) definieras källarvåning som ”en

våning som till övervägande del är belägen under omgivande markyta". TNC95 hänvisar även till PBF i fråga om när en källare ska anses som våning. Vidare finns i Boverkets byggregler (BBR) inga utrymmen överhuvudtaget definierade med en höjd understigande 1,90 meter. Fastighetsägarna menar att det utrymme som aktuell bygglovsansökan avser inte utgör en våning (källare) i nu angivet hänseende och därför inte strider mot detaljplanen. Vidare hänvisas till vad klagandena tidigare anfört i ärendet.

Byggnadsnämnden har vidhållit sitt beslut och i huvudsak anfört följande. I TNC95 står följande. **Källare (1):** utrymme i byggnad eller friliggande utrymme beläget under markytan och avsett för förvaring av livsmedel o.d. **Källarvåning, källare (2):** Våning som till övervägande del är belägen under omgivande markyta. **Krypgrund:** Se under kryputrymme. **Kryputrymme (1). Kryprum:** Ventilerat utrymme med låg höjd under bottenbjälklaget, åtkomligt för inspektion och underhåll. Husgrund med kryputrymme benämns krypgrund. **Kryputrymme (2):** Utrymme som möjliggör inspektion och underhåll av ledningar, kanaler o.d. Av 9 § fjärde stycket PBF framgår när källare räknas som våning. Enligt Boverket, dnr 1104-536/2010, skrivelse från den 4 februari 2010 så framförs: En höjd på 1,89 meter talar starkt emot att det är en krypgrund. En krypgrund används inte som förråd. Om det står i detaljplanen att man inte får ha källare så strider det ju mot planen att uppföra källare. Byggnadsnämnden anser att utrymmet under byggnaden är en källare.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Lika med byggnadsnämnden och länsstyrelsen finner mark- och miljödomstolen att det nu aktuella utrymmet under byggnaden utgör en källare och därmed står i strid mot detaljplanen. Det är inte fråga om någon mindre avvikelse enligt 8 kap 11 § sista stycket PBL. Det saknas därför förutsättningar att meddela bygglov. Beträffande föreläggandet att ta bort källaren och därmed förenat vite gör domstolen samma bedömning som länsstyrelsen. Dock bör fullgörandetiden ändras

på så sätt att den förelagda åtgärden ska vidtas senast sex månader från dagen för denna dom.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 6 februari 2012.

Ove Järholm

Hans Ringstedt

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Ove Järholm, ordförande, och tekniska rådet Hans Ringstedt. Föredragande har varit beredningsjuristen Linda Darestam.